

ריענון הנחיות להעסקת עובדי קבלן במרכז קהילתי ותנאים מול קבלן נותן שירות

1. כללי

- א. לעיתים נדרש להעסיק קבלנים ועובדי קבלן לבצע עבודות במתנ"ס כבנייה, שיפוץ ותיקון מערכות חשמל, ביוב, מיזוג וכד' כמו גם פעילות הדרכה וסדנאות פנים וחץ-מוסדיות.
- ב. מטרת מסמך זה לרענן הנחיות והמלצות לעסקה נכונה ובטוחה של נותן שירות

מהו קבלן כוח אדם וקבלן שירות

החוק מבחין בין קבלן כוח אדם לקבלן שירות:

- **קבלן כוח אדם** מספק כוח אדם לצורך ביצוע עבודה המהווה חלק מהפעילות הרגילה של העסק. לדוגמה: קבלן כוח אדם המספק למשרד עורכי דין עובדת כממלאת מקומה של מזכירה שיצאה לחופשת לידה.
- **קבלן שירות** מספק לזולת, באמצעות עובדיו, שירותים בתחומי הניקיון, השמירה והאבטחה.

על המבקש לפעול כקבלן כח אדם או כקבלן שירות, לקבל רישיון ממשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים.

איסור קבלת שירות מקבלן שאין לו רישיון

חל איסור על קבלת שירותי כוח אדם לצורך עסק מקבלן כח אדם או קבלן שירות שאין לו רישיון. עם זאת, האיסור לא חל על אדם המקבל את השירות שלא לצורך עסק, משלח יד או שירות ציבורי, כגון: אדם פרטי המזמין שירותי ניקיון בביתו לצרכיו.

הסכם עבודה בכתב

ככלל, העסקת עובדים על ידי קבלן כוח אדם טעונה הסכם בכתב, המפרט את תנאי העבודה של העובדים. על הקבלן למסור את ההסכם לידי העובדים, לפני תחילת ההעסקה. החובה לערוך הסכם בכתב לא חלה כאשר קיים הסכם קיבוצי המסדיר את תנאי העבודה של העובדים אצל קבלן כח האדם. קבלן כוח האדם נדרש לאפשר לעובד לעיין בהסכם הקיבוצי.

איסור קבלת תשלום תמורת שירותי קבלן כח אדם מהעובד

קבלן כוח אדם אינו רשאי לדרוש, מעובדים המועסקים על ידו או ממי שמועמד לעבוד אצלו, החזר הוצאות או תמורה בעד שירותיו. מעסיק בפועל לא רשאי לדרוש מעובדים המועסקים אצלו סכום כלשהו כתמורה לסכום ששילם לקבלן כח אדם עבור שירותי העובדים, או החזר של תשלומים ששולמו על ידו לקבלן כח אדם.

חשוב לציין: העסקת עובדים באמצעות קבלן כוח אדם או קבלן שירות שלא ניתן להם רישיון, וכן העסקת עובדים באמצעות קבלן כוח אדם בלא שנערך הסכם עבודה בכתב, אינן פוטרות את קבלן כוח האדם ואת המעסיק בפועל מחובותיהם כלפי העובדים.

2. מי רשאי לתת שירות ולעבוד בתוך המרכז הקהילתי ?

- א. כל אזרח ישראלי שבידו תעודת זהות כחולה.
- ב. עובדי שטחים שבידם אישור שהייה ועבודה כחוק, על פי ההגבלות שנקבעו באישור שבידם. הגבלות כאלו, אם יש, ניתנות על ידי צה"ל, משרד הפנים או שירות הביטחון הכללי וחובה לבדוק היטב את האישורים, כולל "האותיות הקטנות".
- ג. עובדים זרים שבידם אישור שהייה ועבודה כחוק, על פי ההגבלות שנקבעו באישור (צה"ל, משרד הפנים). חובה לבדוק, כנ"ל.

ד. גבר מעל גיל 18 נקי מעבירות מין. אישור זה מונפק על ידי משטרת ישראל. חובת השגת האישור מוטלת על ידי מעסיקו של העובד.

3. עבודות בנייה/שיפוץ מתמשכות

- א. ככלל עבודת שיפוצים/בנייה מורחבת בתוך המתנ"ס תבצע בחופשות.
- ב. תיחום אזור העבודה: יש להקפיד על בניית גדר המפרידה בין אתר העבודה למרחב הציבורי או כל מרחב בו נמצאים אנשים. הגדר תהיה יציבה, רצופה ללא כל פרצה ונקיה מכל בליטה, חוד או מפגע אחר. הגדר תיבנה באחריות הקבלן ומחייבת בדיקה ואישור מהנדס. יש להצמיד לגדר שילוט אזהרה בנוסח - "זהירות בונים - אין כניסה".

4. עבודות אחזקה הכרחיות מזדמנות

- א. אם, עקב אילוצים, חייבים לבצע עבודות דחופות, לא בעת חופשה, יש לפעול כדלקמן:
- 1) להשתדל לבצע את העבודה אחרי שעות הפעילות.
 - 2) להקפיד ולפקח על הפרדה מוחלטת בין באי המתנ"ס ובין אתר העבודה
 - 3) יש למנוע כניסת עובדים מאתר העבודה לתוך המבנה, לכל צורך ולכל עניין.
 - 4) במקרה של צורך דחוף תותר כניסת עובדי קבלן באישור מנהל המתנ"ס ולאחר בדיקת אישורים, תעודות זהות והציוד המשמש לעבודה. את העובד ילווה אב בית/מנהל אחזקה.

5. תנאים הכרחיים

- א. על מזמין השירות מוטלת החובה לברר ולוודא מראש שנותן השירות עומד בתנאים המפורטים להלן. יש לנסח הסכם ברור ובכתב עם נותן השירות אשר יכלול את תנאים אלו:
- 1) לנותן השירות יש רישוי עסקים בתוקף, במידה ונדרש בחוק רישוי עסקים.
 - 2) נותן השירות הינו מוסמך לבצע את העבודה ונושא תעודות הסמכה בתוקף. להלן דוגמאות: מגיש עזרה ראשונה, חובש, מאבטח, חשמלאי, אישור לעבודה בגובה, מדריך גלישה, מאמן חדר כושר, מוביל/מדריך אופניים, וכד'.
 - 3) נותן השירות מצהיר בכתב כי הוא מכיר ובקיא בכללי הבטיחות הנהוגים בתחומו וכי הוא מקפיד למלא אותן, כנדרש בחוק.
 - 4) נותן השירות מצהיר בכתב כי כלי העבודה, הציד והחומרים, לרבות ציוד מגן וציוד מגן אישי, בטוחים ובדוקים על פי התקנות ודרישות החוק.
 - 5) ביטוח צד ג' וחבות מעסיקים: -
- א) נותן השירות מבוטח בחברת ביטוח ומכוסה בחבות צד ג' וחבות מעסיקים.
- ב) לנותן השירות יש כיסוי לסעיף ביטוח מקצועי (אם נדרש).
- ג) בהסכם מתן השירות יש לכלול סעיף להרחבת אחריות.

6. אכיפת ההוראות שבחוקי העבודה

למשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים סמכויות לאכיפה מינהלית ופלילית של הוראות שונות שבחוקי העבודה. בתחום שוויון ההזדמנויות בעבודה ועובדים זרים קיימות גם סמכויות אכיפה אזרחיות

קישור לפירוט נוסף בנושא אכיפת דיני עבודה ומיצוי זכויות העובד